

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
Bérmentelen leveleket csak ismert kőszőlő fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetéseket díjazás szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt
Fél évre . . . . . 8 -
Negyed évre . . . . . 5 -
Egy hónapra . . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 14 frt - kr.
Fél évre . . . . . 10 -
Negyed évre . . . . . 7 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . 2 frt 20 kr.

Hirdetéseket helyben ártóladják.

Oroszország politikája Bulgáriával szemben.

Arad, július 24.

Szent-Pétervárról diplomatiailag oldalról érkezett hírek szerint az ottani udvari körökben Coburg Ferdinand herceg bolgár fejedelemségre történő megválasztását, mihez a nagyhatalmak belegyeztése az orosz elvi vetőnál fogva ki nem eszközölhető, bevégezett dolgoknak tekintik.

Ausztria-Magyarország loyális magatartásában a nevezett körök a jelen pillanatban nem kételkednek s azt is tudják, hogy Kálmán gróf minden oly módzattal szemben, mely a berlini szerződés határozmányaitól eltér, hozzá férhetlen.

A tudósításokat, melyek a regenség és a miniszterek közt fenforgó egyenlenségekről, valamint a bolgár katonai parancsnoksággal elfordult conflictusokról érkeztek, Szt.-Pétervártól olybá tekintik, mint nagyobb zavarok kezdetét.

Sándor cár környezetében még mindig Battenberg Sándor visszatéréseinek lehetőségét tartanak és bizonyossággal reménylik, hogy a bolgárok az önkormányzatot és az állami rendet huzamos ideig fenntartani képteleneknek fognak bizonyulni.

A bolgárok tehát a velük szemben követett orosz politika megváltoztatására ép oly hathatós, mint oltó eszközökkel rendelkeznek a status quo, a törvényes rend fenntartása a berlini szerződés határozatai értelmében, mint ezt már egy ízben megírtuk.

Csak ez által és minden, alapján véve nyomoroságos személyi egyenlenségnek a napok a által bizonyítják be a bolgárok, hogy szabadságra és függetlenségre méltó nép.

Magyar államhite a külföldön. A publicisztikai mozgalom, melynek célja a Németországban lassankénti kivándorlásra kényserített orosz állampolgárok helyett magyar állampolgárokat és értékeket helyezni el, nemcsak a szabad elvű párt elveit valló, hanem a legfontosabbellenzékilapok is helyeslik. Különösen örvendek, hogy az „Egyetértés”, a függetlenségi párt hivatalos közlönye ezen actio feltétlen szükségességét mondja ki, a mit mi is mondottunk már.

Reánk és az összes vidékissaitóra nézve, mely az eszme helyességét és az irányu propagandának Magyarországra előnyös hasznosságát elismerte, nagy elégtételül szolgál, hogy az „Egyetértés” ugyanezen felfogást osztja.

Fontos ez azért is, mert a magyar vidéki sajtó folyton növekvő intelligens versenye a jövőben lehetetlenné teszi az „Egyetértés”-nek, hogy az ily elvi jelentőségű közleményeket előkelőséggel kísérelje mellőzve, felettük egyszerűen napirendre térjen.

Az „Egyetértés” a magyar állami pénzügyeket illető összes kérdéseket eddig mindig a radicalis ellenzéki pártpolitika egyoldalú álláspontjából tárgyalta.

A kormány pénzügyi politikájának ellenőrzése és kritizálása legyen bár mily hasznos és szükséges, és az ellenzéki politika legyen bár különben a legnagyobb tisztelőre méltó: az „Egyetértés” által eddig követett rendszer, mely szerint a magyar állam hitelre való érdemeiségét minden tárgyalás alap nélkül a gancsolásban megsokszorozott túlzásokkal támadta és kétségbe vonta, káros és veszélyes volt.

Ennek folytán különös elismerést érdemel, hogy épen az „Egyetértés” habár későn, de végre mégis belátja, hogy az ily pénzügyi kérdések körül nem a pártszempont a irányadó, hanem Magyarország legmagasabb érdekei.

A szerződési tárgyalások Németország és Ausztria-Magyarország között valószínűleg már szeptember havában kezdetüket veszik és minthogy a német kormány hajlandóan látszik legalább is egy legtöbb

kedvezményes szerződés megkötésére, illetőleg a jelenleg fennálló szerződés me hosszabbítására, azért a valószínűleg Berlinben folytatandó tárgyalások előreláthatólag nem fognak huzamos időt igénybe venni.

VIDÉK.

Hitelszövetkezet Csanád-Palotán.

Csanád-Palota. jul. 23.

Midőn 1886. június 8-án Rác József kanonok, palotai plebánus 50. évi előzárásának évfordulóját ünnepelte, Palota tiszta rom. catholicus vallású közönsége fátylas menettel róta le derék és humanus papja iránt érzett ragaszkodását és becsülését és midőn a fátylasmenetben részt vett ezrekben menő lakosság érzületét tolmácsoló szónok hévvel előadott szavai elhangzottak, a jubiléus ósz pap meghatótt remegő hangon köszöntözött meg hűveinek a nem várt kitüntetését, s biztosította a lakosságot, hogy mind eddig, úgy jövőre is a község érdekeit támogatói és megalósítói legelső köteleységének fogja ismerni.

És ime az ósz pap mar fontos tárgyban akarja megvalósítani addit szavát. Negyven palotai polgárral megkeresi Csanádmegye egyik legvagyonosabb birtokosának leendő örökösét Blaskovich Aladár urat, feltárja előtte a kisebb birtokosok országszerte ismert helyzetét, hogy letárdékuk veszélyben forog. Éa mia terv? Egy helyi érdekű kisebb-szerű hitelszövetkezet felállítása, melynek megalósítására támogatását és segítyét kéri Blaskovich Aladár urnak. A cél kétfőz: mindegyik önmagában is méltó a palotaiak támogatására. Az egyik olesó hitelt nyújtani a gazdának, a másik takarékoságra szoktatni azt, a ki magától nem tenné.

Es Blaskovich Aladár ur eme perfect gentleman körvete őseinek erényét, irásban értesíté a tevező plebánost, hogy a mezei munka sürgeőbb részének megszünése után Palotára jön, s a legnagyobb készséggel fog közreműködni a tervbe vett s Palotán létesítendő hitelszövetkezet megalósításában.

Kétségtelen, hogy a két névhez van kötele hitelszövetkezetünk felállítása és ha a kezdeményezés nehéz rögös útja megtörve leend, birtokosunk sorsán kímondhatlan méribben segít, de egyuttal rövid idő alatt társadalmi életünk szellemét is átalakítja s azt a választást, melyet a megejtett országos képviselő választás teremtett egyik-másik választó örlületben szétrombolja. Azt tagadni nem lehet, hogy a hitelszövetkezetek a józanabbakat és értelmesebbeket körítke vonják a ily intézetek egy részét takarékoságra, másrészt pedig a kölcsönpengnek helyes felhasználására oktadják a lakosságot végre a lelketlen uszorának korlátokat szabnak.

Igen valószínű, hogy községünkben e megindított mozgalom élen álló nagyrabecsült férfiak tevékenységét siker fogja koronáznia, ha a polgárság öntudata, akarata meg lesz; mert tekintetbe kell venni a mai megazdasági viszonyainkat, melyek túllaparcansólag követelik meg az éber figyelmet a takarékoságra. A föld minden terményének értéke napról-napra csökken, s ez által apad a gazda jövedelme, de nem száll alá az élet fenntartásához szükséges élelmi és ruházati cikkek ára és más felől nálunk Magyarországban még a közteher sem szállítható le legalább ez idő szerint — az eddiginél csekélyebbre.

Örömmel üdvözöljük tehát, e fontos mozgalom élen álló férfiakat; nevük és személyes tulajdonaik teljes garantia a felvetett eszmének a megalósítására. Palota közszé közönsége pedig megértve a kor intő szavát, bizonyára fel fogja karolni e nemes törekvést.

K. Gy.

A kereskedő ifjak congressusa.

A magyar kereskedő ifjak országos szövetségének választmányja, a következő felhívást intézte lapunk utján a kereskedő ifjúsághoz.

Uraim!

Ismeretes Önök előtt a szegedi 2-ik országos Congressus azon határozata, mely kimondotta a kereskedő-ifjúság „Országos Szövetségének” létesítését, — megis bizván egyidejűleg a megalakítással egy ideiglenes központi választmányt.

Ezen ideiglenes központi választmány, miután az alapszabályoknak kormányi megerősítését kieszközlötte, az „Országos Szövetséget” tnylleg megalakította; megkezdte azon áldásos munkásságot, mely hivatala leendő rövid évek során Magyarország egész kereskedelmi világát egy erreközközségi sorompóba juttatni, a kereskedelem megalósított érdekeit védelmezni, a nékülözéssel küzdő és helynélküli fiatalságot segíyezni, elhelyezni, — a kereskedelem képviselőit úgy társadalmi uton, mint a szakoktatás színvonalának emelésével — a társadalom s kor által méltán megkövetelt — magasabb s illetőleg a megfelelő műveltségi fokra emelni, — szóval

mindazt megtenni, mi hivatala leend arra, hogy jövőben a társadalom irányadó és leg-szilárdabb középmezőjét, a kereskedő-osztály képezze.

Nagy czélok, a melyek eléréséhez mindenekfelett idő s kitartó munkásság kell. Megkezdett e munka a lehető legjáratanabb talajon s már a működés legelső kezdetén is alig leküzdhető akadályokkal találkozott s növelte ezen akadályokat azon bizalmatlanság is, melylyel az igen tisztelt főnökök viseltek magá e név iránt: „Szövetség.”

Többen s illetőleg nagyon sokan voltak, kik ezen bizalmatlanságuk kifejezést is adták, vélvén, hogy a fiatalság agitátóra készül, mely agitációnak a főnökök világa volna celpontja. Eltekinte, hogy ezen feltevés a legnagyobb tévedésen alapul, de nem felel meg másrészt az intelligenciának, mely intelligenciának ezen czelbavett szövetségben okvetlenül s a legnagyobb körvonalakban tömörülnie kell.

Uraim! Nem müveléslen s a társadalom legalsóbb rétegéhez tartozó munkások socialis szövetségéről van itt szó, kik minden létező intézménnyel elégedetlenek, s kik tömörülnék azért, hogy kényszereszközökkel igyekezzenek sorsukon segíteni, terükön könynyitani.

A magyar kereskedő-ifjúság, midőn felvetette az országos szövetség nagy eszméjét, azon biztató remény által volt áthatva, hogy éppen a kereskedő főnökök lesznek azok, kik e társadalmi mozgalom a leghathatosabbban fogják támogatni. Hisz látja ország-vilag, hogy a magyar kereskedő-ifjúság müvelődni akar s rövid két évtized alatt haladt is e ténen annyit, hogy kevés példa van ehhez a müvelt európai statusokban. Hogy mindezek dacára ezen fiatalság, a magyar kereskedelem tnylleges képviselőivel együtt, még mindig érezhető hátrányban van a nyugati államok kereskedelmével szemben, ennek okait államunk multjainak nehéz politikai, télszeg társadalmi viszonyainban kell keresnünk.

— Mióta azonban erőssé vált azon tudat, hogy a becsületlen munka nyújtja a hazafi létezőbb babérját, — mióta tisztelt és becsült lett a becsületlen munka tényezője, e büszke nemzet társadalmában, s a magyar kereskedelem örösi lépteket tett a haladás mezején. A mily örvendele e tény, oly kétségtelen tehát, hogy azoda társadalmi esztély, mely a kereskedelmet képviseli, képvisel i egyszerűs mind oly mérvű s magasabb intelligenciát, hogy arról feltételezni, mikép socialis tendenciákhoz hajlókat, legalább is gyöngédtelenség; de határozottan mondhatjuk, mikép meg nem érdemelt rosszakaratu feltevés, mely míg egyrészt a kicsinyítés bélyegét nyomja magára a fiatalságra, másrészt visszaveti árnyák azokra, a kiktől ered. Ez pedig legalább is nem alkalmas, hogy emelje társadalmi tisztességünket, — de igen is alkalmas arra, hogy a sötéttség minél nehezebben legyen elosztható jövőnk egeről. Romboltassék tehát a bizalmatlanságnak e választás s tegeye kiki hazafias kötelességévé megismerni azt, hogy tnylleg mit akar az „Országos Szövetség.”

Erre most nyilik alkalom, midőn a magyar kereskedő-ifjúság f. évi augusztus hó 14—15-én megtartandja 3-ik országos congressusát Kolozsvárrt.

Ezen congressus napirendjének eddig is mert tárgysorozata a következő:

1. A magyar kereskedő ifjúság országos szövetségének közgyűlése.
  2. Kereskedelmi szakoktatás.
  3. A kereskedelem magyarosodásának eszközeiről.
  4. A hazafi ipar a kereskedelmében.
  5. É s 6-ik pont a végrehajtó bizottság véleménye után fog napirendre kítüntetni.
- Ehhez képest tehát éppen az „Országos Szövetség” első közgyűlése lesz magának a congressusnak első tárgya. — Ezen közgyűlésnek tárgysorozata pedig a következőkben állapított meg:
1. Élnöki megnyitó beszéd.
  2. Jegyzőkönyvi hitelesítő kikiűldése.
  3. Az ideji választmány és számvizsgálók jelentése s javaslataik tárgyalása.
  4. A jövő évi költségvetés megalapítása.
  5. Netaláni indítványok tárgyalása.
  6. Élnöki zárzó.

Midőn a magyar kereskedő ifjúság országos szövetségének ezen első közgyűlésére önököt tisztelt uraim meghívók, s zives mejele- nésüket annál inkább kérjük, hogy egyidejűleg résztvevén a III-dik országos congressuson, azon meggyőződést merithesse mindenki, hogy a magyar kereskedő ifjúság jó uton halad.

Meghivtuk e közgyűlésre az ország összes kereskedő ifjúsági egyleteit s meghívjuk egyidejűleg az ország összes kereskedő egyleteit, társulatait, köröit és casinóit is s kérjük, hogy úgy e közgyűlésen, mint a congressuson, ha testületileg nem is, de legalább kikiűltéseik által magukat képviselteni méltóztassanak.

Távol vidékre, a szép — kínoces Kolozsvárra hívjuk önököt uraim, — a bérczes hazarész központjába. — Messze van, igaz, — de gondoskodott a kolozsvári congressus végrehajtó bizottsága, hogy a Budapestről, Szabadkáról és Aradról indítandó, e czelból megrendelt, külön vonatok s a fővonalak cseatlakozási vonalai is, a lehető legmérészelebbi árszámbával megkönnyítsék ez utat s igéretét birjuk úgy a kolozsvári végrehajtó bizottságnak, valamint a „Budapesti kereskedő-ifjak társulata” — mint vezérégyletnek az iránt, hogy a

A budapesti parkiállítás megnyitása.

Budapest, jul. 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az iparkiállítás ma ünneplésesen megnyitott, no tabilitások és nagy közönség jelenlétében. A kiállítás rendkívül gazdag és nyolcz napig lesz nyitva. — A mai nagy látogatottság közmegelégedést keltett.

Az „ARADI KÖZLÖNY” előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt - kr
Fél évre	8 -
Negyed évre	5 -
Egy hónapra	1 -

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt - kr
Fél évre	10 -
Negyed évre	7 -
Egy hónapra	2 -

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőszörűben posta-utalvánnyal, mielőbb beküldenit, hogy a lap pontos expedicióját fennakadás nélkül teljesítsük.

Arad, 1887. július hóban.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala.

KÜLFÖLD.

Ausztria-Magyarország hivatalos politikája Coburg Ferdinand megválasztásával szemben. Azon tey, hogy Coburg Ferdinand herceg első hivatalos nyilatkozatával és a Coburg-család fejétől kapott tanácsokkal teljes összhangban, a választást csak akkor fogadják el, ha az összes nagyhatalmak — tehát Oroszország beleegyezése is kinyerhető lenne: most diplomatiailag elintéztéssel egyjelentésügünök ismeretik el minden oldalról, hogy a „Pester Correspondenz” több héttel ezelőtt jelentette.

Ez alkalommal határozottan ismételni kell, hogy Ausztria-Magyarország külgyeinek vezetősége ezen jeöltés köz combinációjára soha befolyást nem gyakorolt, miután Ausztria-Magyarországnak sem hivatalos, sem oka nem lehet ebben a kezdeményezést megragadni és pedig a fejedelem választás lefolyását illetőleg ép oly kevéssé, mint a trónjelölt javaslamba kotalására vonatkozólag.

Ausztria-Magyarország, létezzék bár akarmaguk a bolgárok, akár valamely nagyhatalom részéről szándék érlelmet ejteni a fejedelemválasztást meghatározó szerződésen jogos, határozottan rapasztodik azon felfogáshoz, hogy csupán a berlini szerződés lelkiismeretes és loyális tisztelőbentartása évhajta meg legjobban, Bulgária függetlenségét és a nagyhatalmak érdekeit is — bekés uton.

LEGUJABB POSTA.

Stanley-t nem ölték meg. Li-pót belga király a „Newyork Herald”-nak, mely Stanley sorsáról kérdésökötött, azt süröngyözte, hogy a kongói kormány a legjobbb hiroi vannak Stanley-ről, és hogy nincs rá semmi ok, hogy a Stanley megöletéséről szóló jelentés komolyan vétezzék. Mindazáltal oly híreket colportálnak, melyek szerint Stanleyt partraszálláskor a Felső-Kongónál levő benschülöttek megölték. — Hogy mi e hírekben a való, azt természetesen nem lehet ellenőrizni. A kongói kormány most a bananai hatóságokhoz fordult, hogy Stanley sorsáról mielőbb értesítést kapjon.

Tartós béke Közép-Ázsiában. A „Journal de St. Pétersbourg” arról értesül, hogy Ridge way ezredes és tarsi Petervárt elhagyta, miután küldetésüket teljesítették volt. A lap azt mondja, hogy Oroszország és Anglia küldöttei közt megegyezés jött létre és hogy ez az egyetértés remélhetőleg arra fog szolgálni, hogy a békét Közép-Ázsiában megerősítsék.

TAVIRAT.

A bolgár fejedelemválasztás. —
Konstantinápoly, július 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Néhány nap óta a porta és a berlini, bécsi, római és londoni nagykövetelek közt élénk tárgyalások folynak oly czelból, hogy Oroszország, Coburg herceg bolgár fejedelemmé történő megválasztásának elismerésére bírassék.

Magjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt
Fél évre . . . . . 8 -
Negyed évre . . . . . 5 -
Egy hónapra . . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 14 frt - kr.
Fél évre . . . . . 10 -
Negyed évre . . . . . 7 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . 2 frt 20 kr.

Hirdetéseket helyben ártóladják.

Az „ARADI KÖZLÖNY” előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt - kr
Fél évre	8 -
Negyed évre	5 -
Egy hónapra	1 -

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt - kr
Fél évre	10 -
Negyed évre	7 -
Egy hónapra	2 -

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőszörűben posta-utalvánnyal, mielőbb beküldenit, hogy a lap pontos expedicióját fennakadás nélkül teljesítsük.

Arad, 1887. július hóban.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Július 25. Hétfő. Róm. cath. naptár: Jakab apost. Prot. naptár: Jakab apostol. Görög orosz naptár: (Július 13.) Gábor főangyal. Nap két 4 óra 27 perczor. Nap nyugszik 7 óra 48 perczor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Ismét vízbehúulás. Aránylag nagyon rövid idő óta tegnap történt az idei nyáron az ötödik vagy hatodik eset, hogy egy vi-gyázatlan és könnyelmű gyermek a fürdésnek áldozata lett és a Marosba fullt. Aradon tudvalevőleg van egy korlátkal körülvett hely a Marosban, hol a szabad fürdés a fürdőfelügyelő örködése mellett megegyeve van. E korlátokon kívül azonban a fürdés — nagyon helyesen — szigoruan el van tiltva. Ha jól tudjuk, — és nem is lehet másképp, — arra ügyelni, hogy ez a tilalom, melynek áthágása, mint nagyon sok szomorú példa megmutatta már, igen gyakran ember életet ejt áldozatul, szigoruan megtartassék, a rendőrség kötelessége.

Nem szokásunk mindenjelentékelenebb esetben a rendőrség eljárása ellen kikelni, de hogy ebben a tekintetben az arra hivatott rendőri közegek milyen nagy éberséggel és lelkiismeretességgel járnak el, legjobban mutatja az, hogy a szomorú eset gyors egymásutánban hányszor ismétlődött, és hogy ennek dacára mindig el volt túrve, hogy még a kis gyermekek is a tilalomban fürdőjenek. Hiszünk, hogy midőn emberletelekről van szó, végre mégis bekövetkezik a rendőrség erélye és ez eset, mely nem volt első, utolsó lesz. Az esetről külbömben a következőket írhatjuk: Tegnap déltűn négy óra felé egy nagy gyermekcsapat kereste fel a Marosnak a serteshizlalók mögötti eszabudfürdőt megegyezett részét. Egy darabig fürdöttek a korlátokon belül, azután eszébe jutott három fiúnak, hogy ők versenyben állussák a Marost. El is indultak s egy darabig gyorsan szeltek a hullámokat. A folyó közepén azonban az egyik csúggedni kezdett s panszokodott társainak, hogy ki van mérülve. Csakhamar elhagyta ereje s engedte magát az ár által sodortatni. Már nagy távolaságban volt a többi kettőtől, midőn először elmerült. A víz az órák múltán kászor felvetette, de midőn a megmentésére siető csolnak a folyó közepére ért, a szerencsétlen fiú már végkép eltűnt s holttetemét az ár gyorsan sodorta magával. A fürdőfelügyelő és a többiek nevét sem tudták és a jelentés ügy tétetett még a rendőrségnel, hogy az áldozat ruháit öcsese magával vitte haza. Csakhamar mejejent az áldozat atja a rendőrségnel s kije-lenté, hogy a ruhákban fűéit ismerte fel. A szerencsétlen fiú Me t z n e r Izidor, 14 éves, izraelita, nyomdászatanuló volt, s ilyen minőségben a „Széchenyi irodalmi intézet” nyomdájában működött. — Megjegyezték még, hogy a hulla nyomozására az összes marosmenti hatóságok felhivattak.

Gyászrovat. Egy általános tiszteletnek és közbeszülésnek örvéndett nőt ragadott el tegnap a halál. S óltz Gyula polgármesterként érte — mint részvételt értesültek a súlyos csapás nevének elvesztése által. A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik: Soltz Gyula saját, egy gyermekkel Gyula, Ilka férj, Rigler István, Oskár, Béla és Géza, anyósza öv. Reck Alajosné szül. Auer Agnes, nemkülömben veje Rigler István, menyé Soltz Gyulané szül. Dufek Géza. — unokái: Rigler Ernő, Kálmán, Margitka és Soltz Gyula; — továbbá testvérei: öv. Kálmán szül. Soltz Amalia, öv. Czabanyi szül. Soltz Erzsébet, Soltz Lajos s ennek neje szül. Stampfl Emília s számos más rokoni nevében is fájdalommal szíven tudatja forrón szeretett neje, illetőleg édes anyja, leánya, anyósza, nagynyája, nővér, sógornő és rokon Soltz Gyulané szül. Reck Mariának, folyó évi július hó 23-án, d. u. 3 órakor, életének 46-ik s boldog házasságú 30-ik évében, hosszas betegség következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemét július 25-én, d. u. 4 órakor fogják. szidó-temető-útcza 5. számú házból „Limbeck János temetés-rendező vállalata” által a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmisze-áldozat július hó 26-án d. e. 10 órakor fogják a t. Minorita-árvák szentegyházában a Mindenhatóknak bemutatott Aldás emlékére!

Huszárezredek Arad körül. A huszárezredek gyakorlatai alkalmából a 6 huszárezred 1. 2. és 3. század: Török-Kanizsáról, Lovrinról és N.-Kikindáról Zádorklakra, 14. század Gyarmatháról Uj-Aradra, a 14. huszárezred 1. és 3. százada Makról Kis-Szt-Miklósról. A huszárezredek a hó 30-án érkeznek meg összpontosítási állomáshelyeikre.

Bucsujárás Radnára. Maria-Radnára a temesvári bucsukok tegnap reggel indultak el. Korán kezdtek gyülekezni a székesegyházban, a hol a mise után Wolofka Nándor lelkész tartott szent beszédet. A lelkész Radnára is elkíséri a bucsusokat.

Elhárított vasuti szerencsétlenség. Kévsébe mult, hogy nagyobb vasuti szerencsétlenség nem történt szombaton este a gyoroki vasuti állomáson. Az állomásfőnök nem lévén künön az állomáson, rá bízta a szolgálatot a forgalmi személyzetre, mely azt más alkalommal is teljesítette már. A 411. számú Aradról induló tehervonat Gyorokra háromnegyed 8 órakor érkezett meg és a Gyorokról induló személyi (vegyes) vonattal az állomáson kívül találkozott. Ezer szerencsése, hogy a vegyesvonat mozdonyvezetője korán észrevette a dolgot és a vonatot sikerült a szembe robogó tehervonat elől Paulistele vizszovalatolnia. Csak egy percnyi késedelem és borzstól kimeneteli vasuti szerencsétlenség történnék! A vasuti igazgatóság e haugyságból származó hibáért a legerélyesebben megindította a vizsgálatot a forgalmi személyzet ellen, melynek a vonatot nem lett volna szabad ebben az időben kibocsátania az állomásból.

Életre való hitvány. Kornis Viktor, a szolnok-doboka megyei gazdasági-egylet elnöke, életre való hitványt tett nevezett gazdasági-egylet legutóbbi közgyűlésén, azt t. l. hogy — mivel gazdaságunkat fejleszteni, jövedelmezőbbé tenni az ahhoz megkívántató eszközök hiányában lehetetlen — a gazdák társulási utján részletlenségre szerencsének be gazdasági gépeket és pedig ugy, hogy az illető megyék gazdasági egyletei bizonyos időtartamra szerződési viszonyba lépjenek a birtveves hazai gépárosvokkal még pedig részletlenségre. A gyárosnak kizárólag az egyletekkel legyen elszámolása, melyek aztán a gazdáktól az esedékes részleteket a szokásos módon beszedik és elszámolják. S hogy az egyletet semmi anyagi kár ne érhesse, a társulat feleltek, mint közzé elfogadással a közösen megállapított lejáratokra vártot állítsanak ki. Az indítvány közhelyességgel fogadtatott, s a kivétel már a közeli jövőben megtermi áldásos gyümölcsöt. Vajha a többi gazdasági egyletek is mihaszabb utánóznak e helyes eszelekményt!

Ki a főnyeremény? Erre a kérdésre várta a feleletet az egész ország. Nem csekély volt az izgatottság Aradon is, melynek lakói szintén el voltak árasztva kincsem-sorsjegyekkel. Most aztán künült a boldog nyertes neve. Az ötvenezre pengőzt egy Miskolcziól nem rég Budapestre költözött férfi divatárú kereskedő: ifj. Sír Nándor nyerte el, a ki azonban valószínűleg éppen nem sir a szerencsés eset felett, annyival is kevésbé, mert az ősszeget egy bankház utján már le is számitoltatta.

A védhímlőoltás és a cselédek. A védhímlőoltásról szóló miniszteri rendelet Arad város törvényhatóságához is elérkezett. E rendelet értelmében a cselédkönyvekbe ezután az is kitéendő, hogy az illető leány be van oltva. Ilveufirman valószínű, hogy szép gombolyú puha karok kerülnek majd szemlére a rendőrség előtt, melynek bizonyára vannak oly fiatalosrú tisztviselői, akik ennek a dolognak örülni tudnak.

Halálozás. A következő gyászjelentést tettük: Mittner József saját, valamint gyermekei: István, Sándor, János és Borbála; mostoha atyja: Tóth Ferencz és neje Mittner szül. Breuer Anna és ennek gyermekei: János, László és Vilma, anyósza: öv. Dratsay Istvánné, szül. Gásza Borbála és gyermekei: Luiza, Gyula, Józsa és Lajos, ugy számos más rokon és jó barátaiak nevében is fájdalommal szíven tudatja a forrón szeretett nő, illetőleg jó anya, sógornő, rokon Mittner Józsefné született Dratsay Borbálának, folyó év július hó 23-án éjjeli 12 órakor életének 41-dik, boldog házasságának 21-dik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 25-én d. u. 6 órakor fogják Vécséy-útczai saját házából Limbeck J. és fia temetés-rendező intézete által a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyezettetni, az engesztelő gyászmisze-áldozat pedig ugyan-e hó 27-én, d. e. 10 órakor fog a helybeli t. minorita-árvák szentegyházában az egek Urának bemutatattani. Aldás emlékére! Arad, 1887. július 24-én.

Juliális. Az aradi első polgári tüzoltókar tegnap tartotta meg juliálisát a csásari nagyerdőben. A táncz délután 2 órakor vette kezdetét a tüzoltók zenekarának köremlököde mellett. Az első négyest mintegy 70 pár tánczolta, künföld hangulatsban.

Állatember. Gyálázatos, undorítóan szörnyű merényletet követett el Temesváron egy minden emberies érzésből kirekvezett férfi. Az esetről a következőket írják: A Pummer-féle család közelében szombaton délután egy ismeretlen férfiu erkölcs-telen merényletet követett el egy nyolcz éves leányon. A szerencsétlen gyermeket két gyári munkás már csak akkor vette észre, mikor a gyálázatos merénylet végre volt hajtva. Zokogva beszélt a kis leány, hogy egy idegen ur gyümölcsest és nyálankással esalta ide. Egyszermind meg is mutatta az irányt, melyben a nyomorult eltavozott. A két munkás utána siettett és még látta is alakját a Mehala felé vezető uton, de a mint a tettés észrevette, hogy üldözik, futni kezdett a Józsefkülváros felé, a hol nyomra veszett. A leányka és a munkások leírása szerint az idegen vilagos-zürke öltözköt és fekete nemez-kalapot viselt. A gyálázatos tett áldozata orvosi grógyógyezések alatt van, a tettest pedig a retdőrség kezeli.

Hazánk és a főváros.

Időjárás. Hazánkban: Eszakias részben délkeleties, mersékelt zölemel, a meleg többnyire kevesse kisebb letta legnyomás északnyugaton siább délkeleten főlebb szállt. Az idő részint derős, részint változó, esővel és viharokkal csak gyéren itt-ott Kikizs a jövő időre: Hazánkban: Eszaknyugaton borras, délkeleten változó, döt várható, helyenkint esővel itt-ott viharokkal, kevés hórázás mellett.

A Thierry-féle milliós örökség. Mint a „Délmagyarországi Lapok” írja — Temesváron is vannak, a kik igényt tartanak a Thierry-féle milliós örökségre. Négyen füznek szép reményeket a vagyonhoz, még pedig: Thierry Károly szabómester a Józsefkülvárosban, a Nagy-Beckerekben lakó Thierry

András vendéglős unokaöfivére; Thierry Karolina házbirtokosnő; továbbá a Pannonia-gözmalmosalkalmazott Thierry E. anyósza és egy a majorokban lakó munkás. Az elsőnek említtet Thierry Károly nehany nap előtt levelet kapott Nagy-Beckerekben lakó unokaöfivérétől, melyből künitük, hogy a Párisba küldött okmányok, melyek a család jogát az örökségre bizonyítják, kifogástalanoknak találattak s e szerint valószínű, hogy a Magyarhonban lakó öröksősök csakugyan meg fogják kapni az örökséget.

Az asszony miatt. Szegeden Rhéder János, az „Europa” fizető pinczére lakásán szíven lötte magát s reggel halva találták. Egy levél fektült asztalán, melyből künitük, hogy neje erkölcs-telen élete miatt vált meg az élettől. Az öngyilkos budapesti illetőségu, 36 éves fiatal ember volt.

Rövid hírek. Máramarosban az a hír, hogy a trónörökös szeptember végén, vagy október elején oda készül medvékre vadászni. — Erdélyben a király egyszer fog kihallgatásokat adni: Kolozsvárt, mert a dévai szállítás erre nem alkalmas. — Udvarehely mezgye főispánja indítványt tett fel, hogy az összes erdélyi megyék jelenjenek meg küldöttségileg Kolozsvárt, az ő felsége ottani időzése alatt s fejezzék ki alattvalói hódolatukat: kétségtelenül hiszik, hogy ehhez minden megre lelkesedéssel csatlakozik. — Tamássy József betegsége rosszabbra fordult; mióta vizgyázatlanul elmondta neki valaki az Eöry Gusztáv elhunytát: nagyon levert és nyugtalan. — A „Kincsem” sorsjátékot öt forintos nyeremény 4400 jegyre esett.

A nagy világ.

Vilmos császár Gasteinban. Vilmos német császár az eddigi megállapodások szerint augusztus 16-ig marad Gasteinban, de természetesen e határidő nem végleges, s a szerint változtatják majd meg, a mily hatással lesz a furdőzés a császárra. A királyunkkal való találkozás idejének és helyének meghatározásánál is az agg német császár egész-lese az irányadó. Majdnem biztosra vehető, hogy a császár-találkozás Gasteinban lesz, a mit az is igazol, hogy Vilmos porosz herczeg augusztus első heteiben Potsdamból Gasteinba szándékozik utazni. A császár pnteken megtette szokásos délelőtli sétakocsizását Böcksteinbe. Deiben komornyikja kíséretében látogatást tett Grünne grófnénál. Ötnegyedórát időzött a grófnénál s ismét gyalog tért vissza lakására. Este felé a szokásos kosozás sem maradt el.

Vitás uton megnyert főnyeremény. A bécsi vitás főnyeremény ügye tisztázódni kezd. Ugy látszik, hogy a Schmejer-bázaszár jogos tulajdonosa a nyertes sorsjegynek s megis kapja a főnyereményt. De nem az egész 150,000 forint, csak 60,000 forint. Mert a szerencsés házaspárnak csak fél sorsjegye volt s a félőnyeremény adója 1500 ft. A gyaru abból eredt, hogy Schmejerné asszony nagy örömben zavarba esett s hirtelen nem tudta megmondani sem a nyertes sorsjegy számát, sem azt, hol és mikor szerzte. Csak mikor küssé magához tért, mondta el, hogy a sorsjegyet öt évszázada vette egy ókereskedőtől, a kivel azonban azóta sem találkozott s a kiról azt sem tudja: él-e. Másnap aztán az újságok híre után a sorsjegy rejtélyes régi tulajdonosa maga jelenkezett a rendőrségnel s Dunst Martonnak hírták, jelenleg úgynök, régebben divatárúzetlet volt Bécsben, de 18.3 ban tonkment. Igazolja, hogy szorultságában ő adta el Schmejerné asszonynak a nyertes sorsjegyet.

Rövid hírek. Bordeauxban egy feldüböt ember. Méral nevé, kit durvaságáért a neje elhagyott, bösztölen kereste ezt az asszony nővérénél, ki Barkhausen zoltárnál szolgált; a konyhái lármára a tanárné kijött s a dübös embert távozásra inté, es pedig revolvert rántott rá s agyon lötte. — A sailly k. a. az Opera comique ballettanczosója, ki a színház égiszerök sebekkel menekült a lángokból, felgyörgült, de hangját elveszté. — Str etor amerikai városban felrobant a löpormalom: több ház elpusztult. 20 ember meghalt és sokan súlyosan megsebesültek. — La Platában elfogtak egy embert, kiról azt hitték, hogy a Bécsből megszökött Zaleszki posta-sikkasztó, de nem az volt.

KÖZGAZDASÁG.

Törvényjavaslat a mezőgazdasági rendtartásról.

(Folytatás.)
X. Fejezet.
A mezei rendőrökrol.

83. §. Minden község köteles a külső határiszertre a viszonyok által kivánt számban, mezei rendőröket alkalmazni s javadalmazásukról gondoskodni.

84. §. Minden oly birtokosnak, kinek egy tagban fekvő birtoka legalább ötven holdat tesz ki, szabadságban áll külön mezei rendőrt tartani.

85. §. Mezei rendőrökül csak feddhetlen előéletü, 24 életévüket betöltött magyar állampolgárok alkalmazhatók.

86. §. A mezei rendőrök szolgálata lépesük alkalmával a községi előjáróság előtt a következő esküt tartoznak letenni: „En . . . esküszöm a mindenható és mindentudó istennek, hogy a gondviselésem alá bízott határra (vagy dülőre) s mindarra, mi hozzám tartozik, szorgalommal és teltelen hűséggel felvigyázok és bármimemü kártól lehetőleg megvédek, hogy azokat, ki a mezo termékeit s mindazt, mi a mezei gazdálkodás hoz szükséges, károsítani megkiserlenék, vagy tetleg károsítanak, személyválogatás nélkül, a törvény értelmében megzalogolom és lelkiismeretem szerint késedelem nélkül feljelentem és bevallom; aratlanra soha semmit re nem fogok, az őriztet és szolgálatomat előjáróm tudta és beleegyezése, avagy mellözhetlen szükség nélkül, el nem hagyom s mindarról, a mi gondviselésem alá bízatik, minden időben szándékok adok. Isten engem úgy segítjen!”

87. §. Az eskü letételéről bizonyítvány adatik ki, mely az esküt tett mezei rendőr igazolására szolgál.

88. §. A feleltűdött mezei rendőrök nevei a községi előjáróság által nyilvántartandók.

89. A mezei rendőröknek hit alatt, illetőleg letett esküjökre való hivatkozással tett vallomása ellenbizonyíték hiányában teljes bizonyító erővel bír. A mezei rendőrök közbiztonsági közegeknek tekintendők s fegyverviselésre vannak kötelezve s fegyvereik után adó fizetésre nem szoríthatók.

90. §. A mezei rendőrök szolgálatában létük idején valamely szembeötölő jelvényt kötelesek viselni. A jelvény megállapítása iránt a földmívelés- ipar- és kereskedelmi miniszter intézkedik.

91. §. A mezei rendőrök szolgálati utasítását a községi (városi) gazdasági bizottság meghallgatása mellett a községi előjáróság állapítja meg, s a felfogadott mezei rendőröket kötelességük iránt megfelelőleg kitanítja.

XI. Fejezet.

Mezőrendőri kihágások és büntetések.

92. §. Kihágást követ el és 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: 1. a ki mezei tulajdonát képező idegen dolgot lop, abban az esetben, ha a lopott dolog értéke, a külön megterjedendő kár beszámítása nélkül 30 forint értéket meg nem halad, s ha oly körülmények nem forognak fenn, melyek a büntető törvénykönyv 336. §-a értelmében a lopást büntetileg minősítik; 2. a ki mezei tulajdonát képező idegen dolgot tudva, jogtalanul használ és ez által azt megrongálja vagy értékeben csökkenti, vagy a jogtalan használat által egyéb módon kárt okoz; 3. a ki másnak mezei tulajdonát képező ingatlan vagyonát szándékosan és jogtalanul megrongálja, vagy a földtől el nem választott termékét felhesználja, a mennyiben az okozott kár 30 frtot meg nem halad. Visszaesés esetén, ha az utolsó büntetés kiállításától két év még nem mult el, egy hónapig terjedhető elzárás állapítandó meg.

93. §. Kihágást követ el és 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: 1. a ki szabadságba levő saját tulajdonát képező kórot, trgyát, tartót, avar, nádasat, tőzeget oly helyen meggyújt, hogy abból másnak kára szármassik, — vagy a ki másnak hasonló tárgyain mulasztás vagy gondatlanságból tűzkárt előidéző, a mennyiben a cselekvény a büntetőtör-

vénykönyv értelmében büntényt vagy véteget nem képez.

94. §. Kihágást követ el és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: 1. a ki a községi (városi) gazdasági bizottságnak a vetésforgóra, a közös-, ugar- és tarló-kezelésre vonatkozó határozatait áthágja (3. §); 2. a ki a közös vetésforgóra tartozó területen a lakóházak és gazdasági épületek emelésére, — gyümölcsösök, szőlők és faiskolák létesítésére, valamint kerítések készítésére nézve a községi (városi) gazdasági bizottság által megállapított rendelkezéseket meg nem tartja (6. §); a ki az aratás, szüretelés, tengerítőresnek és a képosztavágásnak a községi (városi) gazdasági bizottság által megállapított megkezdési idejét meg nem tartja; 5. a ki a mezei utakat és ősvényeket helyekből kiszritja, vagy önkénytelen más irányba tereli; 6. a ki a határjelkeket rosszakarattal eltávolít; 7. a ki az apaállatokat tenyésztési célból az 51. §. intézkedéseitől eltérőleg, nyilvános használatra bocsátja, vagy a csordába kihajtja (53. §); 8. a ki az anyaállatokat nyilvános használatra alkalmasnak nem talál apaállathoz vezeti.

(Vége köv.)

Közelekedés.

	A vonat	
	ind. Aradról	érk. Aradra
Osztai vegyesvonat . . .	regg. 6.20	este 6.28
Budapesti személyvonat . d. u.	12.31	regg. 5.45
este	9.17	d. u. 4.10
Erdélyi vegyesvonat . . . d. u.	4.30	d. e. 8.42
regg.	6.00	d. e. 11.39
Temesvári vegyesvonat . . . regg.	6.05	d. e. 9.27
d. u.	5.48	este 8.17
Borsszebesi vonat . . . regg.	6.25	regg. 8.38
d. u.	4.35	este 7.18
Szegedi személyvonat . . . regg.	4.28	regg. 8.15
d. u.	2.56	d. u. 7.50

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPÁD.

Nyiltter.

Előkelő orvosi tekintélyek u. m.

dr. Koranyi tr. kir. tanácsos, dr. Kézsmár szky tr., dr. Kélli, dr. Schwimmer tr., dr. Süller tr., dr. Müller Kálmán egyetemi tr., dr. Grosz Sándor megyei t. főorvos, dr. Reinitz, dr. Herman S. főorvos stb. Budapestben; dr. Kálay Adolf lelkedő-orvos Karibadban; dr. Braun tr. udvari tanácsos, dr. Bokitsky tr. kormánytanácsos, dr. Schmitzler tr., dr. Uertr., dr. Winternitz tr., dr. Herz egyetemi tr., dr. Rott tr., dr. Marenczeller, Kulenba li dr. Kautz, dr. Gold udv. orvos, dr. Bat-sy a bécsi orvosi collegium titkára s b. stb. Bécsben: t. t. t. t. t.

KORONA-FORRÁS
(HIGIENA-SPRÜDEL)
Legjelteesebb legtisztább és legenyesebb szeszanyuz

Higiens-Sprüdel
nemcsak a legkünőbb, legkellemesebb izű és legegészségesebb ital, hanem egyszerűmind az emésztési, lélegzései és vizeleés szervezeteit hajlaltan

elsőrendű gyógyviz.
BORAL VEGETATÍVE KÍTÖNÖ.
Kapható Aradon minden nagyobb füztervezkedés és vendéglőben.
A forrástervezés egyredőli elkövetésége:

MAUTNER ADOLF,
BUDAPEST, Arany János-ú. 36. sz.
Legjobb ótvazer a kolera ellen.

* E rovart alatt közzétettéért szemmi felelősségem nem vállal a szerk.

ROSENBERG JAKAB
uri és női különlegességek áruháza
Aradon, Templom-utca, Minorita-palota,

Bátorkodom a n. é. közönségnek figyelmét felhívni a még raktáromon levő összes cikkeinre, melyeket

határozott szabott gyári áron
készpénz fizetés mellett

elárusítok. Egyttal bátorkodom becses tudomására hozni, a bolti felszerelésnek eladók: az üzlet helyiség kiadó, s az egész üzlet egyszerre is eladatik. Minél számosabb látogatásért esedez

Tisztelettel
ROSENBERG JAKAB.

483 12*

Nyomatja a „Széchenyi irodalmi intézet” Aradon.

INGEK
(chifon, ereton, oxford és zed)

alsónadrágo
gallérok, kézelők,
ZSEBKENDŐ
harisnyák.

Szabott áruk.

TÖRÖK GERGELY,
férfi-divat terme
az ARANYEMBER-hez
Arad, Főter 14. sz. a., Herman-palota.

Esernyők,
SÉTAPÁLCZÁK,
illatszerek,
szappanok,
fog-, haj- és ruha-kész,
fésűk.

Festó Priso.

Nagy raktár
utazó- és kézi
bőröndökben,
pár- és lánypárkák,
bőrcsamacskák.

Vasár- és ünnepponon délután az üzlet zárt van.